دكتؤر مةحمود عوسمان: نابص بطوترص مادام دةسةلآتي سةرؤك لة بةغدا سةمبولَصكة دةبص لة كوردستانيش هةروابص.

[May 2005 02 , 17:51]

Peyamner- وا بۆ چەند رۆژێك دەبێت لەسەر مەسەلەی میکانیزمی هەڵبژ اردن و سنوری دەستەڵاتەکانی سەرۆکی هەرێمی کوردستان، قەیرانێك لە نێوان یەکیەتی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان سەری هەڵداوە. هەر ئەمەش بووەتە هۆی ئەوەی کە دووجار یەکەم دانیشتنی پەرلەمانی نوێی کوردستان دوا بخرێت.
دکتۆر مەحمود عوسمان وەزیری دەوڵەت لە کابینەی نوێی حکومەتی عێراقی و ئەندامی پەرلەمانی عێراق وەك کەسایەتییەکی سیاسیی کوردستان لەم قەیرانەدا لە نێوان سەرکردایەتیی پارتی و یەکیەتیدا لە هاموشۆ دایە. ئەمڕۆ لە دوای دیداری لەگەڵ بەڕێز مەسعود بارزانی سەرۆکی چاوەڕوانکراوی هەرێمی کوردستان, پەیامنێر لە سەلاحەدین گفتوگۆیەکی لەگەڵ ساز کرد ، سەرەتا بەڕێز مەحمود عوسمان سەبارەت بەم قەیرانەی ئێستا گوتی:" قەیرانەکە بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە کە ئەوان(پارتی و یەکیەتی) کاتی خۆی کە لە مانگی کانوونی یەکەمی 2004 ڕێککەوتنیان ئیمزا کردووە, نەچوونەتە ناو وردەکارییەکانی ئەو ڕێککەوتنەوە و تەنیا هەندێك شتی گشتییان باس کردووە.بۆیەش کە ئێستا کە دێن باسی دەکەن چونکە شتەکان گشتین, تەفسیراتی جیاوازیان بۆ دەکرێت. لەبەر ئەوەی پێشتر هەندێ ڕێککەوتن لە نێوانیان هەبووە نەهاتوون ئەو شتانە ورد بکەنەوە. بۆیە وەك دیتمان نەتوانرا ڕێککەون بۆ ئەوەی پەرلەمان کۆبێتەوە و لە 4/24 ەوە دوا خرا بۆ 4/30 , بەڵام دواجار دوو ڕۆژ بەر لە وادەی کۆبوونەوەی پەرلەمان لە کۆبوونەوەیان لە دوکان بۆیان دەرکەوت ڕێککەوتنەکە وەك پێویست نییە و بیروڕای جیاوازیان هەبووە. بۆیە پێویستیان بەکاتی زیاتر هەیە."

سەبارەت بەوەی کە ئایا پاشگەز بوونەوەیەك بەدی دەکرێت لە بەڵێنەکانی پێشوو لە لایەن یەکیەتی نیشتمانییەوە, وەزیری دەوڵەتی عێراقی گوتی:" من بەر لەوەی بێمە ئێرە پێنج ڕۆژ لە سلێمانی بووم و لەوێ بەرپرسانی یەکیەتی و دووجاریش مام جەلالم دیوە, ئەوان دەڵێن سەبارەت بە مەسەلەی سەرۆکی هەرێم پەشیمان نەبوونەتەوە, بەڵام ئەوان پێیانوایە کە جیاوازی بیروڕا هەیە لەسەر مەسەلەی ماوەی سەرۆکایەتی و دەستەڵاتی سەرۆك و، ئەوەش بووتە کێشەیەك و دەبێ چارەسەر بکرێت.لەبەر ئەوەی کاتی خۆی شتەکان نەنوسراوە و ئیمزا نەکراوە ناکرێ بە کەس بڵێی فەرموو ئەوە ئیمزا کراوە و تۆ پەشیمان بوویەتەوە.من دڵنیام چارەسەر دەکرێت و شتێك نییە چارەسەر نەکرێت, مەسەلەکە تەنها وەرگرتنی پۆستێك نییە, مەسەلەکە مەسەلەیەکی نەتەوەییە و زۆر گرنگە, سەرۆکایەتییەکە ئەرکێکی نەتەوەییە کە دەبێتە هۆی ئەوەی میللەتەکە یەکبخرێتەوە, دوو ئیدارەیی نەمێنێ. ئەگەر ئەم دوو هەرێمە یەك نەخرێتەوە

چۆن دەتوانین داوای کەرکوك بکەین؟پێموایە لە چەند دانیشتنێکدا هەموو ناکۆکیەکیان چارەسەر دەکرێن, بەڵام یەکێك لە ناتەواوییەکانی دانیشتنەکانی یەکیەتی و پارتی ئەوەیە کە فێر بوونە تەنها هەر خۆیان دادەنیشن و کەس بەشداری پێناکەن, ئەوە هەڵەیە؛ چونکە هەر نەبێ کە ناکۆکییەك کەوتە نێوانیانەوە دوو شاهید هەبن."

بەڕێز جەلال تاڵەبانی هەفتەی رابردوو گەڕایەوە سلێمانی و دوای سەرهەڵدانی ناکۆکییەکە, پارتی هێوای بەوە هەبوو کە تاڵەبانی بێتە ناو مەسەلەکەوە و ئەو کێشانە لە دیداریدا لەگەڵ بارزانی کۆتاییی پێبێنن, بەڵام ئەوە رووی نەدا و تاڵەبانی گەڕایەوە بۆ بەغدا, دکتۆر مەحمود عوسمان گوتی:" من کە مام جەلال گەڕایەوە دوو جار بینیم ئەو ئیجابی بیر دەکاتەوە و پێی وایە کە دەتوانن لەسەر ئەو خاڵانە رێك بکەون, بەڵام ئایا مام جەلال دەتوانێ وا بکات ئەو رایانەی ئەو هی هەموو یەکیەتی بێت؟ئەوەیان بابەتێکی دیکەیە.ئەوەندەی بزانم ئەویش هەوڵی داوە, بەڵام مەرج نییە ئەوەی ئەو بیڵێ ببێ بەبڕیاری هەموو یەکیەتی."

مەحمود عوسمان سەبارەت بە هەنگاوەکان بۆ چارەسەری قەیرانەکە گوتی:" دوێنێ هەندێ پێشنیار لەلایەن ئێمە و خەڵکی دیکەوە نێردراوە بۆ لای یەکیەتی, ئەوان ئەمڕۆ لێیان دەکۆڵنەوە و هیوادارین ئەنجامەکەی باش بێت و دووکەڵەکە سپی بێت(وەك ئەوەی پاپا)."

ئەندامی پەرلەمانی عێراقی سەبارەت بە رۆڵی خۆی لەو بەینەدا گوتی:" من ناوبژیکەر نیم چونکە ئێستا پارتی و یەکیەتی پێکەوە دادەنیشن, ئێمە هەوڵ دەدەین کۆمەك بکەین, هەردوولا دەبینین و پێشنیازی خۆمان دەخەینە بەردەمیان.لەگەڵ مام جەلال دانیشتووم و ئەمڕۆش نزیکەی دووسەعات لەگەڵ کاك مەسعود دانیشتووم, دەبێ ئەو کێشەیە چارەسەر بێت, چونکە رێگەی دیکەمان نییە. با وای دابنێین کە کێشەکە چارەسەر نەکرا, سەرۆکێکمان نەبوو بۆ هەرێم و ئیدارەکانمان نەکردە یەك, ئایا دانیشین یاسای پارێزگاکانمان بەسەردا بسەپێنن؟! ئەگەر هەردوو ئیدارەکە یەك نەگرێت وای لێ بێت خەڵك پێمان بڵێت ئەوە کەرکوکتان دەدەینێ, بەڵام بیخەینەوە سەرکام ئیدارە!؟

بۆیە دەبێ زۆر بەپەلە سەرۆکی هەرێم بکەوێتەکار, هەردوو هەرێمەکە یەك بگرێتەوە. سێ هەفتە بەر لە ئێستا زۆرمان هەوڵ دا تا قەناعەتمان بەکاك مەسعود کرد ببێتە سەرۆکی هەرێم, ئەو خۆی بەدوای ئەوەوە نییە کە دەبێ ئەو حەتمەن ببێ بەسەرۆکی هەرێم, بە پێچەوانەوە هەوڵێکی زۆرمان دا تا قەناعەتیمان هێنا کە ئەو پۆستە وەرگرێت."

دکتۆر مەحمود عوسمان سەبارەت بە ساردیی گفتوگۆکان وکشانەوەی لایەنێك یان هەردوولا لە گفتوگۆکان بۆ گەیشتن بەچارەسەر گوتی:" لێرەدا دوو کەموکوڕی بەرچاو دەکەوێت, یەکیان ئەوەیە کە شەفافیەت لاوازە, بۆ نمونە خەڵك مافی خۆیانە ئاگاداری وردەکارییەکانی ناو کۆبوونەوەکان بن و ئەوەش وادەکات کە خەڵك تەفسیر و لێکدانەوەی جیایان هەبێ. ئەوەی دیکەشیان ئەوەیە کە بۆ دەبێ پارتی و یەکیەتی 2 هەفتە جارێك بۆ ماوەی دوو سەعات کۆبنەوە و دوایی هەرکەس بچێتەوە ماڵی خۆی؟!بۆ ناتوانن هەر دانیشن, رۆژێك , دووان , سێیان تا دەگەنە رێککەوتن.ئەوان وەك دوو دەوڵەت مامەڵە لەگەڵ یەکتری دەکەن, بەلامەوە زۆر سەیرە."

لەدرێژەدا بەڕێز مەحمود عوسمان ئەوەی نەشاردەوە کە دەبوایە هەردوو سەرکردە رۆڵی کاریگەرتریان لە چارەسەرکردنی ئەو قەیرانەدا هەبوایە و گوتی:" دەبوایە مام جەلال لەم سەردانەیدا بۆ کوردستان لەگەڵ کاك مەسعود دانیشتبایە و یەکتریان بدیتبایە, مەسەلەکە شتێکی نەتەوەییە. من پێشنیازی دیکەشم کردوون, بۆ نمونە ئەگەر نەتوانرا لەسەر یاسای سەرۆکی هەرێم رێکبکەون با بیخەنە رێفراندۆمەوە بزانن خەڵك دەڵێن چی؟."

دکتۆر مەحمود عوسمان سەبارەت بەوەی کە ئەگەر کێشەکە چارەسەر نەکرێت, ئەگەر رووداني کێشاندنەوەی متمانە هەیە یان نا؟ گوتی:" دەبێ هەوڵ بدرێ بەزووترین کات پەرلەمان کۆببێتەوە, ئەگەر کۆنەبێتەوە کارەکانی دیکەش ناکرێت, کە ئەوەش نەبێ ئیلتیزاماتی هەردوولا (پارتی و یەکیەتی) رەنگە بەرامبەر یەکتری لاواز بێت, ئەگەر حزبێك ئیلتیزامێکی کردبێت, رەنگبێ دواتر پابەندی نەبێت."

لە کۆتاییشدا مەحمود عوسمان گوتی:" من لەگەڵ ئەوەدا نیم کە دەستەڵاتەکانی سەرۆکی هەرێم دەستەڵاتێکی سەمبۆلیك بێت, دەبێ دەستەڵاتی هەبێت و بتوانێ کار بکات.کاك مەسعود رازی نییە سەرۆکێکی سەمبۆلیك بێت و دەبێ لایەنی دیکەش لەوە تێبگەن.دەبێ دەستەڵاتەکان دەبێ دیاریکراو نووسراو بن, واتا نە سەمبۆلیك بێت و نە رەهاش بێت, ئێمە سەرۆکی سەمبۆلیکمان بۆ چییە؟ هیچ فایدەی نییە, ناشتوانێ هەموو شتێك بێت چونکە دامودەزگای دیکەش هەن.نابێ بگوترێ مادام دەستەڵاتی سەرۆك لە بەغدا سەمبۆلیکە دەبێ لەکوردستانیش هەر وابێ.پێکەوە بەستنەوەی ئەم دوو شتە بەیەکەوە باش نییە. مەسعود بارزانی نە قەبوڵ دەکات سەمبۆلیك بێت و نە دەشیەوێت دەستەڵاتی رەهای هەبێت, دەبێ دەستەڵاتی کارکردنی هەبێت و بە ئەو دەستەڵاتانەش بەیاسا دیاری بکرێن و هەردوولاش لەسەر ئەو یاسایە رێکبکەون."